

Helsingin kaupunki
Opetusvirasto

Vieras kieli omaksi

Autenttisuus ja omistajuus kieltenopeudesta muuttamassa

KV-kevättapaaminen, OPH:n kv-hankkeet

Hatanpään lukio

Annamari Kajasto, projektisuunnittelija

25.4.2014

”Jossain kaupungissa on maailma näytteillä
Mitä täällä on? Aina samoja pieniä ilmiöitä.” (Ultrabra)

Alustus työpajan työskentelyyn

- Poimintoja OPS2016-perusteluonnoksesta (04/2014)
  - omistajuus
  - autenttisuus
  - informaali oppiminen
- Eurooppalainen kielisalkku

Sera Högman (vas.) Annina He, Kitri Joronen, Niina Saarinen ja Annina Seppänen lukevat ruotsia b-kielensä Meilab...

Ruotsi kuument...

Eduskunta sai yli 62 000:n allekirjoittaman al...

sa etuoikeutettuja, kun he saavat kastella
Rehtori Pipsa Teerijoki seuraa taustalta.

n vie-
narja-
turpit-

on pi-
kenta-
iljely-
kana
tavat
nuita

”Mun mielestä on hyvä, että pääsen itse tekemään. Opin paljon paremmin, kun ei tarvitse vain kirjasta lukea”, sanoo Krista Vehviläinen.

”Ruokaa osaa arvostaa eri tavalla, kun tietää, mikä vaiva vaikka porkkanan kasvattamisessa on ollut”, Alma Matilainen toteaa.

TUOMIOJÄRVEN rantatöyräällä nököttää kaksi ampiaispesää. Koulun omaa hunajaa on jo maisteltu talven mittaan, ja omenista tehtiin kotitaloustunneilla hilloa ja mehua, kertoo

OPS 2016, voimassa 1.8.2016 alkaen

- 15.4.-15.5.2014 verkossa kommentoitavana

<http://www.oph.fi/ops2016/perusteluonnokset>

- Yleinen osa
- opetus
- oppiainekohtaiset tekstit

Omistajuus (1), OPS2016

- YK:n lapsen oikeuksien sopimus: osallisuuden periaate eli **lapsella oikeus ilmaista näkemyksensä, tulla kuulluksi**
- Oppiessaan oppilas (...) luo suhdetta itseensä, toisiin ihmisiin, yhteiskuntaan, luontoon, erilaisiin kulttuureihin
- Opetuksessa tuetaan
  - oman kulttuuri-identiteetin muodostumista
  - **Osallisuutta paikallisesti ja laajemmin suomalaisessa yhteiskunnassa, globaalistuvassa maailmassa**
- Identiteetti muodostuu **merkityksellisten oppimis- ja elämäkokemusten kautta läpi elämän**
- Oppilaita ohjataan arvostamaan ja hallitsemaan **omaa kehoa** ja käyttämään sitä **tunteiden ja näkemysten, ajatusten ja ideoiden ilmaisemiseen**. Kieli, kehollisuus, eri aistien käyttö ajattelun, oppimisen kannalta olennaisia.

Omistajuus (2), OPS2016

- Uusien tietojen, taitojen rinnalla oppilas **oppii refleктоimaan oppimistaan, kokemuksiinsa, tunteitaan**
- Oppilasta ohjataan tiedostamaan **omat tapansa oppia** ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa edistämiseen
- Opetus vahvistaa oppilaan **luottamusta omiin kykyihinsä** oppia kieliä ja käyttää vähäistäkin kielitaitoaan rohkeasti.
- sukupuolten tasa-arvoa vahvistetaan tarjoamalla mahdollisuuksia valita **itseä kiinnostavia tekstejä ja työtapoja**
- Tieto- ja viestintäteknikka tarjoaa luontevan mahdollisuuden toteuttaa **kieltenopetusta oppilaiden viestintätarpeista lähtien.**
- **Lasten ja nuorten erilaiset kiinnostuksen kohteet** otetaan huomioon **tekstien valinnassa.** *”Oppilaille rakkaat tekstit.” (Pirjo Sinko)*

Autenttisuus (1), OPS2016

- Kulttuurisesti kestävä elämäntapa ja monimuotoisessa ympäristössä toimiminen edellyttävät **kulttuurista osaamista, arvostavan vuorovaikutuksen taitoja ja keinoja ilmaista itseään ja näkemyksiään.**
- **Oppilaan kiinnostuksen kohteet**, arvostukset, työskentelytavat ja tunteet sekä kokemukset ja käsitykset itsestä oppijana **ohjaavat oppimisprosessia ja motivaatiota**
- **Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo, uutta luova toiminta** edistävät oppimista, innostavat kehittämään omaa osaamista
- Leikit, pelillisuus, fyysinen aktiivisuus, kokeellisuus, muut toiminnalliset työtavat, taiteen eri muodot edistävät oppimisen iloa ja **edellytyksiä luovaan ajatteluun**

Autenttisuus (2), OPS2016

- Koulutyössä edistetään suunnitelmallisesti (...) **kiinnostusta kansainväliseen yhteistyöhön.**
- Koulussa
  - ohjataan **lukemaan kunkin kielitaidolle sopivia tekstejä ja hankkimaan opiskelussa tarvittavaa tietoa** eri kielillä
  - herätetään kiinnostus kouluyhteisön ja ympäröivän maailman kielelliseen ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen, **rohkaistaan viestimään autenttisissa ympäristöissä**
  - **luodaan mahdollisuuksia verkostoitumiseen ja yhteydenpitoon ihmisten kanssa myös eri puolilla maailmaa.**
  - rohkaistaan vuorovaikutukseen ja itsensä ilmaisemiseen **vähäiselläkin kielitaidolla**
- Tvt tarjoaa luontevan mahdollisuuden toteuttaa **kieltenopetusta autenttisista tilanteista lähtien**
- Koulutyöhön sisällytetään runsaasti tilaisuuksia harjaantua **esittämään mielipiteensä rakentavasti** ja toimimaan eettisesti.

Informaali oppiminen, OPS2016

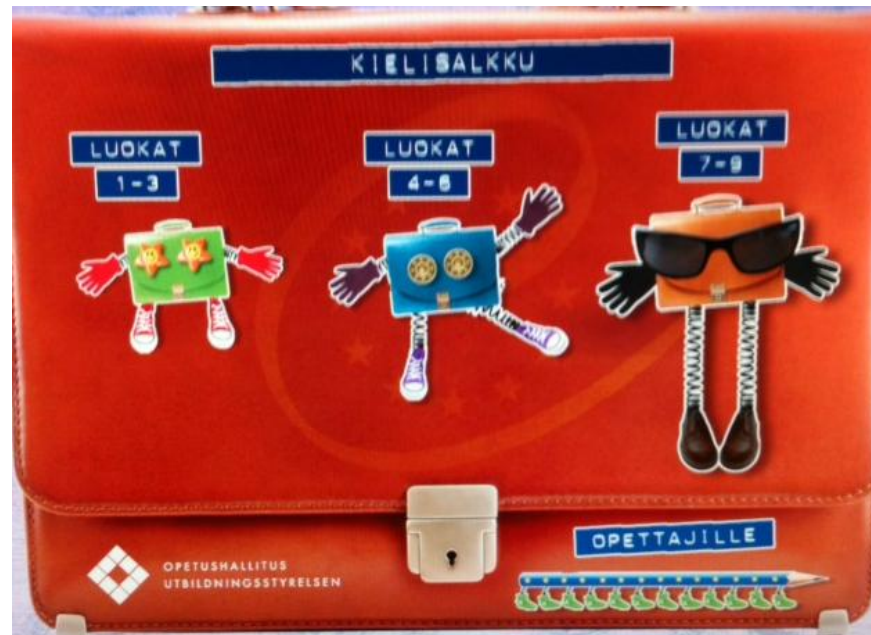
- **Monikielinen kompetenssi** kehittyy kotona, koulussa ja vapaa-ajalla
- Koulun kieltenopetuksen lähtökohtana on **kielen käyttö eri tilanteissa**.
- Opetus tukee oppilaan monikielisyyttä hyödyntämällä kaikkia, myös **oppilaan vapaa-ajalla käyttämiä kieliä**.
- Opetuksessa luodaan siltoja myös eri kielten välille sekä **oppilaiden vapaa-ajan kielenkäyttöön**.

Eurooppalainen kielisalkku

- www.edu.fi/kielisalkku
- Facebook - ryhmä Eurooppalainen kielisalkku
- Kieltenopetverkossa.ning – ryhmä kielisalkku
- Twitter - @akajasto

Eurooppalainen kielisalkku

Kielisalkussa kolme osaa (työkalut)

www.edu.fi/kielisalkku

- 1) Kieltenoppimiskertomus
- 2) Kielipassi (vl. 1-6, 7-9), itsearviointilistat (perustuvat Eurooppalaiseen viitekehykseen ja kielitaidon taitotasoasteikkoon, OPS 2004, liite)
  - Puhuminen, kirjoittaminen
  - Kuullun ja luetun ymmärtäminen
- 3) Työkansio: oppimiskansio, raportointikansio

Lisäksi opettajalle ohjeita

Eurooppalainen kielisalkku

Mikä?

- oppilaan oma kuvaus hänen kielten opiskelunsa kehittymisestä vuosien aikana
- Oppilas pohtii ja raportoi kielisalkussaan taitojensa edistymistä pitkällä aikavälillä
- Kielisalkun avulla hän oppii myös itse kehittämään kielitaitojaan ja arvioimaan niitä
- itsearvioinnin väline
- tukee omistajuutta, autenttisuutta

Eurooppalainen kielisalkku – kenelle?

Perusopetukseen

- Vuosiluokille 1-3, 4-6, 7-9 oman tasoiset materiaalit
- Kaikille oppilaille omasta äidinkielestä riippumatta:
  - S2 (kehittyvä suomen kielen taito)
  - oma äidinkieli, kotikieli, ylläpitokieli
  - vieraat kielet, toinen kotimainen

Autenttisuus ja omistajuus kieltenopetusta muuttamassa: porinat ryhmissä (15 min.)

1. Mitkä asiat tuottavat autenttisuutta ja omistajuutta kieltenopetuksessa?
  2. Miten autenttisuutta, omistajuutta tuodaan koulun arkeen, kielten tunneille?
  3. Miten viedä eteenpäin oman hankkeen kautta?
  4. Kommentteja OPS2016:n perusteluonnokseen
- valitkaa sihteeri, joka kirjaa padlettiin
  - valitkaa esittäjä, aikaa 2 min. / ryhmä (helmet!)

Yksi maailma – monta kieltä

PKS:n ja Joensuun kotikansainvälisyys-,
kielikasvatus- ja kielivarannon rikastamishanke
2013-2014

Työryhmä

- Postipuun koulu, Espoo
- Länsimäen koulu, Vantaa
- Taivallahden peruskoulu, Helsinki
- Pataluodon koulu, Joensuu

Kouluttaja, mentori

- professori Ritva Kantelinen, Itä-Suomen yliopisto

Koordinaattoriryhmä

- **Annamari Kajasto**, Helsingin opetusvirasto, pääkoordinaattori
- Ulla Nurmi, Vantaan sivistysvirasto
- Katja Pussinen, Joensuun koulutuspalvelut
- Perttu Ståhlberg, Espoon opetustoimi

Hankkeen tavoitteena on edistää koulun kasvua arjen kansainvälisyyden ja kielikasvatuksen kotipesäksi...

... luomalla malleja ja keinoja, kuinka

1. hyödyntää koulussa ja sen ympäristössä olevaa kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta
2. tuoda koulussa oleva monikielisyys ja -kulttuurisuus esille vahvuutena
3. tukea oppilaiden kehittyvää monikielisyyttä
4. innostaa oppilaita opiskelemaan kieliä monipuolisesti
5. lisätä koulun kieli- ja kulttuuritietoisuutta
6. ottaa Eurooppalainen kielisalkku käyttöön moniammatillisesti koulun arjessa

Kotitehtävä

Arvioi jonkun vieraan kielen taitoasi käyttäen itsearviointilistoja kielisalkun avulla

- Puhuminen
- Kirjoittaminen
- Kuullun ymmärtäminen
- Luetun ymmärtäminen

Iloa kielistä!

annamari.kajasto@hel.fi

projektisuunnittelija

Helsingin opetusvirasto

Perusopetuslinja

